

першу чергу для молоді, щоб сформувати нову фінансову культуру, і забезпечити рівень відповідний європейським стандартам для повноцінного членства України в Європейському Союзі.

На сьогоднішні 44 країни світу ухвалили національні стратегії для підвищення рівня фінансової грамотності. В Україні за фінансову інклюзію відповідає НБУ, та вже визначені пріоритетні напрями стратегій: забезпечення рівня фінансової грамотності на рівні стандартів ЄС, фокус на молодь, створення нової фінансової культури, розробка освітньо-інформаційного центру та єдиної комунікаційної платформи. Усі ці кроки у майбутньому забезпечать Україні стабільне економічне зростання, а всім громадянам – життя у матеріальному достатку та впевненість у наступному дні.

Використані джерела:

1. Важливість фінансової грамотності та міжнародний досвід // Національний банк України. – 2019. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=83136318.
2. Смовженко Т. С. Фінансова грамотність населення та її вплив на розвиток економіки України / Т. С. Смовженко, А. Я. Кузнєцова. – 2013. – URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/68175/04-Smovzhenko.pdf?sequence=1>
3. Стратегія фінансової грамотності // Національний банк України. – 2019. – URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-fingramotnosti-ta-ponad-700-zahodiv-yak-natsionalniy-bank-pidvischuvav-riven-finansovoyi-kulturi-v-ukrayini-u-2019-rotsi>
4. Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут в Україні // Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). – 2019. – URL: http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2019/06/Financial-Literacy-Survey-Report_June2019_ua.pdf?fbclid=IwAR2AlpnGNn8big9d0_v6YEhNBwL69ErT0ToDVmY5Rq8dIJqSvLVndCm5ueM.

Оспанова Н. П., Кравченко А. С.
студентки 2 р. н., НаУКМА

РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. У наш час інвестиції відіграють важливу роль у розвитку економіки як на національному, так і на міжнародному рівнях. Розвиток науково-технічного прогресу призводить до змін в умовах праці та економічної діяльності і з цим значення інтелектуального капіталу в промисловості постійно зростає. Промисловість потребує кардинальних змін в науково-технічному напрямку і висококваліфікованих кадрів. Виникають нові професії, види зайнятості та шляхи розвитку, тому людський капітал є важливою основою економічного росту. Саме інноваційні здібності людини, які повинна підтримувати держава, допоможуть покращити економіку України. Тож серед економістів все частіше постає питання наукових досліджень у сфері інтелектуального інвестування.

Виклад основних матеріалів дослідження. На сьогоднішній день в Україні склалася доволі непроста ситуація з приводу інвестування в інтелектуальний капітал. Після здобуття незалежності економіка України вимагала повного реформування, мало місце широке коло негативних факторів, які і сьогодні прямо чи опосередковано впливають на науковий потенціал та його розвиток. Якщо говорити про сильні сторони інвестиційної діяльності в Україні, то такими є сприятливе для інновацій середовище та вплив на зайнятість. Україна має високі показники проникнення широкосмугового зв'язку, зайнятості в наукомісткій діяльності, витрат на інновації, що не стосуються ДіР та експорту наукомістких послуг (ІТ). Найслабшими сторонами є фінанси та підтримка, привабливість дослідницької системи та інтелектуальні активи [1].

Розвиток інтелектуальних інвестицій в Україні напряму залежить від політики. Не дивлячись на реформи в діяльності інтелектуальної власності, прийнятих нормативних актів оціночної діяльності, введення інновацій в господарську діяльність не несе масовий характер і на даний час проблема залишається не вирішеною до кінця. Вже зроблені перші кроки на шляху до світового рівня в даній галузі, законодавчі акти визначають основні методи та підходи до оцінки інтелектуальної власності. На 19-му засіданні щорічного Діалогу з права інтелектуальної власності між Україною та ЄС були обговорені актуальні питання прогресу реформи в сфері інтелектуальної власності, розвитку законодавства, створення спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності, боротьби з правопорушеннями, зокрема, на фізичних і онлайн ринках, торгівлі контрафактними та фальсифікованими медикаментами. Заступник Міністра економіки України Олександр Грибан запевнив: “Захист інтелектуальної власності є важливою складовою інвестиційної привабливості країни. Ми працюємо над удосконаленням законодавства в цій сфері та його відповідності міжнародним стандартам, зокрема ЄС.” [2].

Зрозуміло, що інтелектуальне інвестування в Україні не розвивається так стрімко, як у високорозвинених країнах, і цьому є декілька причин. По-перше, в Україні недостатній рівень бюджетних видатків на наукову та дослідницьку діяльність, а отже й невисокий рівень інноваційної спрямованості в промисловості. Лише 1,9% від всіх надходжень на інноваційну діяльність інвестуються державним бюджетом (див. рис. 1). Це спричиняє несистемний інноваційний розвиток підприємств, внаслідок чого відсутня постійна система управління інноваціями відповідними структурами підприємства. Фінансування освіти за рахунок державного бюджету в Україні порівняно з розвинутими країнами світу не достатнє, тому необхідно врахувати досвід цих країн в залученні до фінансування освіти правного капіталу.

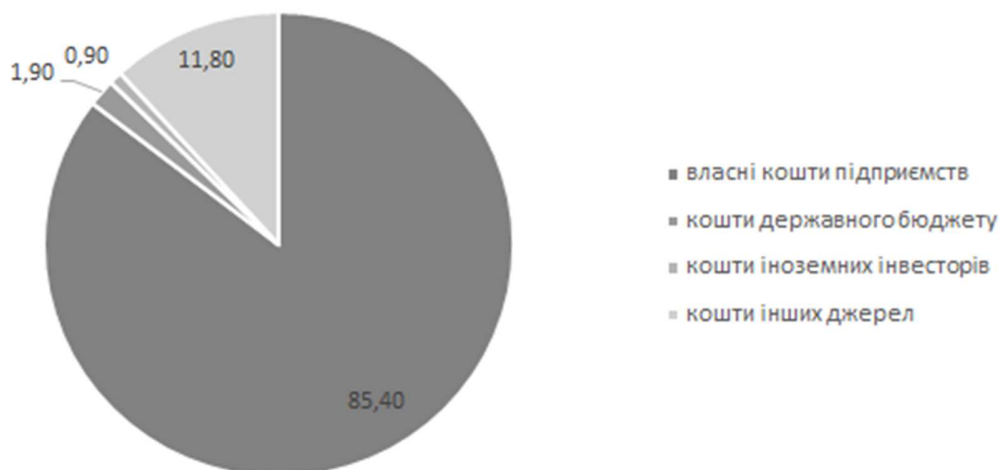

Рис. 1. Розподіл загального обсягу витрат на інноваційну діяльність підприємств за джерелами фінансування

Джерело: створено авторами на основі даних [4]

По-друге, що на інтелектуальне інвестування, що на загальне, дуже сильно впливає нестабільна економічна та політична ситуація в Україні. З 2014 року в Україні, завдяки військовим діям, ми спостерігаємо відтік інвестицій, особливо іноземних (див. рис. 2). Тож завдяки цьому ми можемо розуміти, що на інвестиції дуже сильно впливають політичний, економічний та соціальний стани держави.

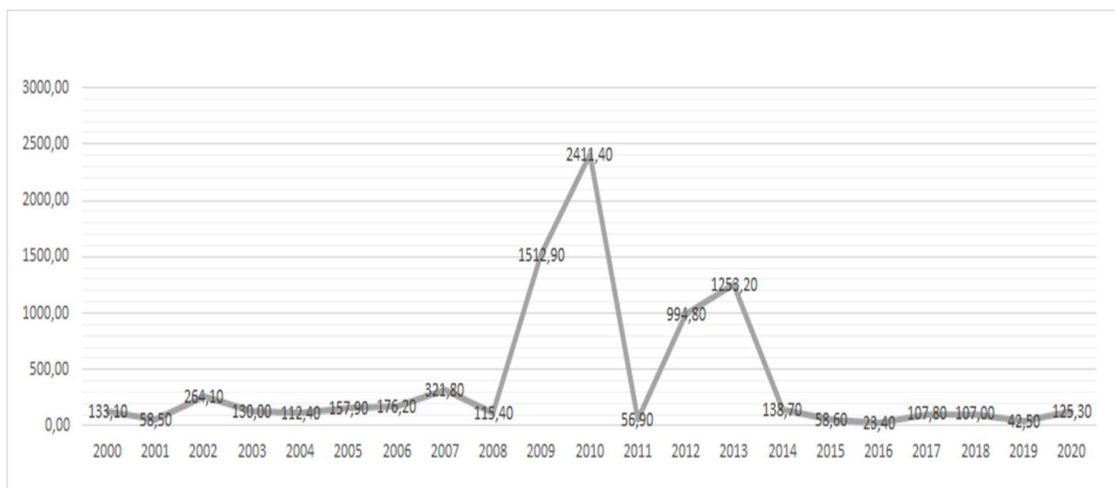

Рис. 2. Динаміка іноземного інвестування інноваційної діяльності

Джерело: створено авторами на основі даних [4]

По-третє, в Україні ще молода та нерозвинута система охорони прав ІВ (див. рис. 3). Хоча необхідна правова база по ІВ існує, але вона має ще багато недоліків, які потребують удосконалення. Окрім цього значною причиною повільного розвитку інтелектуального інвестування є зношення, як моральне, так і фізичне, більшості основних фондів наукових організацій і установ. І також можна спостерігати низький рівень зацікавленості науковців роботою в національному секторі.

Рис. 3. Частка інвестицій направлених на захист ІВ у відношенні до загального обсягу інвестицій в Україні.

Джерело: створено авторами на основі даних [4]

Окрім цього слабка система захисту інтелектуальних прав спотворює стимули до ведення інноваційної діяльності, зменшує рентабельність інновацій та врешті-решт негативним чином позначається на економічній динаміці, процесах накопичення суспільного багатства. Ми всі є свідками того, як передові в інноваційному плані країни своєю політикою певним чином спотворюють конкурентне середовище на міжнародному рівні шляхом перенесення в менш розвинені країни технології старшого покоління [3].

Все це гальмує розвиток науки та технологій, тому для подолання несприятливого становища необхідна чітка програма інтелектуального інвестування. Зокрема для цього необхідно збільшити частку бюджетних видатків, спрямованих на розробку та впровадження інновацій. Також форми фінансування не повинні обмежуватися лише державним бюджетом, доцільним є залучення іноземних або національних інвесторів. Ці кошти повинні бути використані як на оновлення науково-технічної бази, так і на залучення висококваліфікованих трудових ресурсів. А оскільки за останні роки велика кількість науковців з України

емігрувала до Західної Європи та США, було б доцільним також запровадити програми щодо стимулювання повернення емігрантів в Україну.

У цьому аспекті актуальними для України є такі дії:

- збільшення обсягу інвестицій в наукову та інноваційну діяльність, особливо з боку держави;
- запровадження розширених стимулів для комерціалізації результатів науково-технічної діяльності, що фінансується за рахунок державного бюджету, та налагодження більш тісних зв'язків між наукою та промисловістю;
- забезпечення інституційної та фінансової підтримки розвитку інноваційних процесів та продуктів, інноваційної інфраструктури, оформленню прав і захист інтелектуальної власності;
- створення дієвого механізму підтримки молодих учених, використовуючи кращий європейський та світовий досвід;
- удосконалення інфраструктури фінансування, відповідного сучасним вимогам забезпечення навчальної та матеріально-технічної бази;
- відтворення системи взаємодії науки, освіти та виробництва, орієнтації на практичний результат, враховуючи потреби ринку праці;
- розглядання системи інтелектуальної власності як окремої сфери діяльності, яка потребує впорядкування організаційних та економічних відносин;
- налагодження механізмів судового та позасудового захисту прав інтелектуальної власності;
- формування ринку інтелектуальної власності тощо [1].

Висновок. Сьогодні в Україні склалася доволі непроста ситуація з приводу інвестування в інтелектуальний капітал. Але не зважаючи на складне політичне та економічне становище Україна ще має резерви для розвитку людського капіталу. Завдання полягає в тому, щоб правильно задіяти політичні інструменти для розвитку людського капіталу та залучення інвестицій в інноваційну діяльність. Основними задачами є примноження науково-технічного потенціалу країни, захист національних інтересів у галузі економіки та технологічне забезпечення України. Отже дуже важливим є запровадження програми регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності, розвиток інноваційної економіки України та спрямування до усвідомленої участі всіх і насамперед держави та наукового потенціалу країни у вирішенні проблем охорони інтелектуальної власності та спільному використанню знань завдяки масштабному інформуванню й нарощуванню потенціалу. І так як з розвитком науки та технологій велику роль в економіці почали відігравати інновації, питання інвестицій в інтелектуальну власність стає все більш актуальним.

Використані джерела:

1. Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році: науково-аналітична записка/ Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда, Т.К.Кваша – К.: УкрІНТЕІ, 2021. – 39 с.
2. Карпунь І.Н. Інтелектуальні інвестиції як різновид інновацій // Науковий вісник НЛТУ України. 2010. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/intelektualni-investitsiyi-yak-riznovid-innovatsiy.pdf>
3. Захист інтелектуальної власності є важливою складовою інвестиційної привабливості України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-ye-vazhlivoyu-skladovoyu-investicijnoyi-privablivosti-ukrayini-oleksandr-griban>
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Піщик В. Б., Михайлевський М. О.
студенти 2 р. н., НаУКМА

РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТ В СВІТІ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ НА ПРИКЛАДІ КИТАЮ І США

Стрімкий розвиток нового виду цифрових/віртуальних грошей – криптовалют, викликає занепокоєння всіх країн світу. Розвинені країни вже намагаються розробляти та впроваджувати закони, що регулюватимуть діяльність пов'язану з використанням криптовалют. І хоч більшість країн досі не має єдиної «чіткої» думки/позиції щодо правового статусу та регулювання криптовалют, їх досвід є настільки розрізненим що не може не привертати уваги. Тому ми вирішили розглянути досить протилежний досвід/підхід регулювання цієї валюти у двох країн, а саме США та Китаю.

Стрімкий розвиток нового виду цифрових/віртуальних грошей – криптовалют, викликає занепокоєння всіх країн світу, що змушує різні країни світу розроблювати практику регулювання цього інноваційного фінансового ринку. Серед них виділяється Китай, чия політика не може не викликати цікавості. Це одна з країн колишнього соціалістичного табору, яка під керівництвом комуністичної партії розвиває ринкові капіталістичні відносини. Враховуючі такі фактори як низькі витрати на електроенергію та дешеве комп'ютерне обладнання довгий час Китай був одним із світових центрів видобутку криптовалюти, до травня 2021 року половина світового майнінгу біткоїну була зосереджена у Китаї [2].

Попри те, що правляча партія не визнавала крипто валюту платіжним засобом, якийсь час Китай не видавав жодних нових заборон пов'язаних із криптовалютами. Однак вже 18 травня 2021 року влада порушила мовчання і оголосила, що відтепер фінансові організації та платіжні системи країни не можуть надавати послуги з цифровими активами. Через декілька днів (21 травня) було оголошено, що уряд має намір посилити політику щодо майнінгу та трейдингу